
A N N A L E S
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. XLIX, 4

SECTIO H

2015

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Kolegium Ekonomiczno-Społeczne

JAN KOLEŚNIK

jan.kolesnik@sgh.waw.pl

*Skuteczność ograniczenia wypłaty dywidendy banków jako
instrumentu polityki nadzorczej w Polsce*

The Effectiveness of Limiting the Payment of the Dividend as an Instrument of Banking Supervisory
Policy in Poland

Słowa kluczowe: polski sektor bankowy, regulacje nadzorcze, polityka dywidendowa, bufor kapitalowe

Keywords: Polish banking sector, supervisory regulations, dividend policy, capital buffers

Kod JEL: G21, G28, G32

Wstęp

Wszystkie banki w Unii Europejskiej są zobowiązane do posiadania funduszy własnych przewyższających wielkości wynikające z przestrzegania minimalnych wartości współczynników kapitałowych. O ile jednak minimalne wartości współczynników kapitałowych zostały ustalone na tym samym poziomie dla wszystkich banków, o tyle wielkość wymaganej nadwyżki jest istotnie zróżnicowana. Jej ostateczny poziom stanowi zaś tzw. wymóg połączonego bufora [Koleśnik, 2014, s. 32]. W przypadku, gdy bank nie spełni wymogu w zakresie połączonego bufora, podlega on środkom mającym zagwarantować przywrócenie stanu funduszy własnych do odpowiedniego poziomu. Podstawowym narzędziem w rękach właściwego organu (EBC lub krajowego organu nadzoru bankowego w krajach spoza unii bankowej) [por. Zaleska, 2015], który ma być stosowany w tym celu, jest nakładanie ograniczeń w zakresie wypłat dywidendy.

Celem artykułu jest krytyczna analiza polskich ograniczeń dotyczących wypłat dywidendy na tle rozwiązań wspólnotowych, w tym skuteczności zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego kierowanych do polskich banków w zakresie oczekiwanej polityki dywidendowej.

1. Ograniczenia wypłaty dywidendy w regulacjach Unii Europejskiej

W Dyrektywie CRD IV [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady...] państwa członkowskie zostały zobowiązane do nałożenia na banki ograniczeń w zakresie wypłat dywidendy w dwóch sytuacjach. Po pierwsze, w przypadku, gdy bank nie spełni wymogu w zakresie połączonego bufora (tab. 1), po drugie zaś, gdy spełnia on łączny wymóg w zakresie buforów, ale dokonywanie wypłaty zysków związanych z kapitałem podstawowym Tier 1 prowadziłyby do obniżenia kapitału podstawowego Tier 1 poniżej wymaganego poziomu.

Tab. 1. Elementy połączonego bufora

Nazwa bufora	Docelowa wartość bufora	Uwagi
Zabezpieczający	2,5%	–
Specyficzny dla instytucji bufora antycyklicznego	0–2,5%	W przypadku ustalenia bufora powyżej 2,5% – brak automatycznego uznania przez inne państwa
Globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (GSII)	1,0–3,5%	Jeżeli bank, na zasadzie skonsolidowanej, podlega GSII i OSII lub GSII, OSII i SRB, to zastosowanie ma wyższy z tych buforów
Innych instytucji o znaczeniu systemowym (OSII)	0–2,0%	
Ryzyka systemowego (SRB)	1,0–5,0%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady...].

Wysokość zastosowanego ograniczenia wobec banku niespełniającego łącznego wymogu w zakresie buforów jest przy tym określana jako maksymalna kwota podlegająca wypłacie i wyliczana zgodnie z wzorem 1:

$$MDA = SZ \times Wsp \quad (1)$$

gdzie:

MDA – maksymalna kwota podlegająca wypłacie,

SZ – suma zysków z bieżącego okresu oraz zysków rocznych niewłączonych do kapitału podstawowego Tier 1, które uzyskano od momentu podjęcia ostatniej decyzji w sprawie wypłaty dywidendy, pomniejszona o kwoty, które byłyby należne jako podatek, gdyby zyski te zostały zatrzymane,

Wsp – współczynnik z przedziału 0,0–0,6, określany na podstawie numeru kwartyła łącznego wymogu w zakresie buforów, w którym znajduje się kapitał podstawowy Tier 1,

niewykorzystywany do osiągnięcia łącznego wymogu kapitałowego na poziomie 8% (dolne i górne kresy poszczególnych kwartyli łącznego wymogu w zakresie buforów oblicza się według wzorów 2 i 3).

$$\frac{\text{łączny wymóg w zakresie bufora}}{4} \times (Q_n - 1) \quad (2)$$

$$\frac{\text{łączny wymóg w zakresie bufora}}{4} \times Q_n \quad (3)$$

gdzie:

Q_n – numer porządkowy danego kwartyla

Dopełnieniem powyższych ograniczeń są nowe obowiązki informacyjne nałożone na banki, które nie spełniają łącznego wymogu w zakresie buforów, ale planują wypłatę zysków podlegających podziałowi. W takim przypadku muszą one poinformować o tym fakcie właściwy organ nadzoru bankowego oraz przedstawić szczegółowe informacje m.in. na temat maksymalnej kwoty podlegającej wypłacie oraz wysokości zysków podlegających podziałowi, które bank ma zamiar przeznaczyć na wypłatę dywidendy.

Dodatkowo w celu zagwarantowania, iż działania podejmowane przez banki umożliwią przywrócenie stanu ich funduszy własnych do odpowiedniego poziomu, mają one obowiązek sporządzenia i uzgodnienia z właściwymi organami nadzoru bankowego tzw. planu ochrony kapitału. Plan ten musi zawierać takie informacje, jak:

- przewidywane przychody i wydatki oraz prognozowany bilans,
- środki w celu podwyższenia współczynników kapitałowych instytucji,
- plan i ramy czasowe podwyższenia funduszy własnych w celu osiągnięcia pełnej zgodności z łącznym wymogiem w zakresie buforów,
- inne informacje wskazane przez właściwy organ [Koleśnik, 2014, s. 35].

2. Zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie oczekiwanej polityki dywidendowej banków

W dniu 29 grudnia 2011 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała polskim bankom zalecenie, w którym wskazała na potrzebę utrzymywania współczynnika kapitału Tier 1 na poziomie nie mniejszym niż 9% oraz współczynnika wypłacalności na poziomie nie mniejszym niż 12%. Uzasadniając swoje zalecenie, KNF w szczególności zwracała uwagę na podwyższone ryzyko w zewnętrznym otoczeniu sektora bankowego, wynikające w głównej mierze z istotnego pogorszenia klimatu inwestycyjnego wywołanego obawami o sposób rozwiązania kryzysów zadłużenia niektórych krajów strefy euro, osłabieniem gospodarczym oraz niepewnością co do perspektyw wzrostu gospodarczego na świecie. Wydając zalecenie, KNF brała także

pod uwagę silne spadki na rynkach akcji, wyprzedaż walut oraz obligacji z rynków wschodzących i niektórych krajów strefy euro, ograniczenie płynności rynku niezabezpieczonego finansowania, a także wzrost kosztów finansowania [Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, 2011, s. 1].

W porównaniu do analogicznych rekomendacji Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) z dnia 8 grudnia 2011 r. [European Banking Authority] KNF rozszerzyła jednak zakres przedmiotowy swoich zaleceń o kwestie swobody wypłaty dywidendy, nakładając dodatkowe ograniczenia w tym obszarze. Kierując się koniecznością zapewnienia zarówno dalszych możliwości rozwoju sektora, jak i przede wszystkim zabezpieczenia go przed trudnymi uwarunkowaniami zewnętrznymi i wysoką zmiennością rynków finansowych, KNF zaleciła, aby banki nie wypłacały dywidendy i przeznaczyły wypracowany zysk na wzmocnienie swojej bazy kapitałowej. W szczególności powstrzymać się od wypłaty dywidendy miały banki, które:

- posiadały współczynnik wypłacalności poniżej 12%,
- posiadały współczynnik kapitału Tier 1 poniżej 9%,
- otrzymały ocenę BION gorszą niż 2,5,
- posiadały w portfelu kredytów dla osób prywatnych ponad 50% udziału kredytów walutowych,
- były podmiotami zależnymi banków, które posiadały współczynnik kapitału Tier 1 poniżej 9%.

Ponadto wprowadzono zakaz wypłaty dywidendy wobec wszystkich banków objętych programem lub postępowaniem naprawczym lub generujących ujemny wynik finansowy. Pozostałe banki, które nie podlegały ograniczeniom wynikającym z powyższych warunków, nie powinny były jednak wypłacać dywidendy w wysokości przekraczającej 50% wypracowywanego zysku. Dodatkowo zwrócono bankom uwagę, iż rzeczywista wysokość posiadanych przez nie funduszy własnych nie tylko musi spełniać powyższe zalecenia, ale musi także uwzględniać strategię ich wzrostu.

O ile zalecenie z dnia 29 grudnia 2011 r. w zakresie współczynnika kapitału Tier 1 oraz współczynnika wypłacalności KNF utrzymała do marca 2014 r., o tyle wymogi w zakresie wypłaty dywidendy były corocznie modyfikowane. Warto przy tym zauważyć, iż modyfikacje z 2012 r. polegały na dodaniu kolejnych warunków ograniczających, tj. prognozy współczynnika kapitału Tier 1, wypłacalności na koniec następnego roku w scenariuszach testów warunków skrajnych (zarówno bazowym, jak i szokowym) oraz częściowych ocen BION w zakresie poziomu kapitału i adekwatności kapitałowej [Komisja Nadzoru Finansowego, 2012, s. 1–2]. Natomiast w 2013 r., w porównaniu z kryteriami dotyczącymi podziału zysku za 2012 r., zaszły następujące zmiany:

- zniesiono ograniczenie maksymalnego poziomu wypłaty z zysku,
- zrezygnowano z uwzględnienia wyników szokowych testów warunków skrajnych,
- złagodzono kryterium ogólnej oceny BION,
- złagodzono kryterium oceny BION w zakresie poziomu kapitału,

- zrezygnowano z uwzględnienia oceny BION dla adekwatności kapitałowej [Komisja Nadzoru Finansowego, 2013, s. 1–2].

W 2013 r. po raz pierwszy zostało także wskazane, iż w przypadku banków spółdzielczych, ze względu na odmienną specyfikę ich działalności, strukturę właścicielską oraz konieczność stopniowej amortyzacji funduszu udziałowego, przedstawione powyżej podejście systemowe zostanie uzupełnione o podejście indywidualne. Podobna sytuacja miała miejsce w 2014 r., kiedy dodatkowo zapowiedziano, iż indywidualne zalecenia będą uwzględniały również w przypadku zrzeszonych banków spółdzielczych adekwatność kapitałową banków zrzeszających i poziom zaangażowania kapitałowego banku spółdzielczego w banku zrzeszającym.

Kolejne modyfikacje w zakresie warunków ograniczających swobodę wypłaty dywidendy miały miejsce w 2014 r. Polegały one przede wszystkim na wprowadzeniu podziału warunków ograniczających w zależności od znaczenia banku na rynku depozytów sektora niefinansowego. Bankom, w bilansie których depozyty sektora niefinansowego przekraczają 5% zagregowanej sumy tych depozytów w sektorze bankowym, zaostbrano warunki, podnosząc minimalny poziom współczynnika kapitału Tier 1 do 12%, a współczynnika wypłacalności (od 2014 r. nazywanego zgodnie z Dyrektywą CRD IV łącznym współczynnikiem kapitałowym) do 15,5%. Przy czym wszystkim bankom obniżono wymagania w zakresie oceny BION, zarówno ogólnej, jak i dotyczącej ryzyka kapitałowego [Komisja Nadzoru Finansowego, 2012, s. 1–3]. Ponadto w dniu 24 marca 2015 r. KNF ogłosiła, iż do czasu zakończenia procedury związanej z nałożeniem na banki istotnie zaangażowane w kredyty walutowe indywidualnych domiarów kapitałowych (co nastąpi do końca 2015 r.), banki te otrzymają indywidualne zalecenia nadzorcze w sprawie niewypłacania dywidendy z zysku za 2014 r. [Komisja Nadzoru Finansowego, 2015, s. 1]. Zalecenia te otrzymały m.in. mBank S.A., PKO BP S.A. oraz BZ WBK S.A. Szczegółowy zakres zmian warunków ograniczających swobodę wypłaty dywidendy, jakie miały miejsce w latach 2011–2014, został przedstawiony w tab. 2.

Tab. 2. Ograniczenia swobody wypłaty dywidendy w latach 2011–2014

Warunki umożliwiające wypłatę dywidendy		Dywidenda wypłacana za rok			
		2011	2012	2013	2014
Współczynnik wypłacalności (łączny współczynnik kapitałowy)		> 12%	> 12%	> 12%	> 15,5%* > 12,5%
Prognoza współczynnika wypłacalności na koniec następnego roku w scenariuszu	bazowym	–	> 12%	> 12%	–
	szokowym	–	> 12%	–	–
Współczynnik kapitału Tier 1		> 9%	> 9%	> 9%	–
Prognoza współczynnika kapitału Tier 1 na koniec następnego roku w scenariuszu	bazowym	–	> 9%	> 9%	–
	szokowym	–	> 9%	–	–
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1		–	–	–	> 12%* > 9%
Ocena BION	ogólna	≥ 2,5	> 2,5	≥ 2,5	1 lub 2
	w zakresie poziomu kapitału	–	> 2,5	≥ 2,5	–
	w zakresie adekwatności kapitałowej	–	> 2,5	–	–
	za poziom ryzyka kapitałowego	–	–	–	≥ 2

Warunki umożliwiające wypłatę dywidendy	Dywidenda wypłacana za rok			
	2011	2012	2013	2014
Udział kredytów walutowych w portfelu kredytów dla osób prywatnych	< 50%	–	–	–
Współczynnik kapitału Tier 1 podmiotu dominującego	> 9%	–	–	–
Realizacja programu postępowania naprawczego	–	–	nie	nie
Maksymalny pułap dywidendy dla banków spełniających łącznie powyższe kryteria	50%	75%	100%	100%**

* banki ze znaczącym udziałem w rynku depozytów sektora niefinansowego (depozyty sektora niefinansowego w bilansie banku przekraczają 5% zagregowanej sumy tych depozytów w sektorze bankowym)

** banki ze znaczącym udziałem w rynku depozytów sektora niefinansowego, które posiadają współczynnik wypłacalności w przedziale od 12,5% do 15,5%, mogą wypłacić do 50% zysku wypracowanego w 2014 r., o ile spełniają pozostałe kryteria

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [Komisja Nadzoru Finansowego, 2012, 2013, 2014b; Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, 2011].

Uzupełnieniem rekomendacji w zakresie polityki dywidendowej było wydanie w dniu 21 marca 2014 r. przez KNF nowych zaleceń w zakresie pożądanego poziomu współczynnika kapitału Tier 1 oraz współczynnika wypłacalności. KNF, powołując się na rekomendacje EUNB z 22 lipca 2013 r. [European Banking Authority, 2013], podtrzymała swoje zalecenie z grudnia 2011 r., aby banki utrzymywały współczynnik kapitału Tier 1 na poziomie nie mniejszym niż 9%, a współczynnik wypłacalności na poziomie nie mniejszym niż 12% [Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, 2014, s. 1–3]. Warto przy tym zauważyć, iż zakres podmiotowy zalecenia KNF jest szerszy niż rekomendacji EUNB, gdyż obejmuje on wszystkie banki krajowe, a nie tylko banki biorące udział w testach warunków skrajnych. Kierując swoje zalecenie do banków, KNF wskazywała jednocześnie, iż pomimo poprawy sytuacji gospodarczej na świecie, w porównaniu do stanu z 2011 r. wciąż utrzymuje się znaczny poziom niepewności co do rzeczywistej kondycji europejskiego sektora bankowego. Tym samym obniżenie wymagań wobec polskich banków, w porównaniu do wymogów zalecanych przez EUNB, mogłoby prowadzić do obniżenia ocen polskich banków, a nawet wpłynąć niekorzystnie na ich wizerunek w oczach polskiego społeczeństwa. Ważnym, dodatkowym argumentem za utrzymaniem dotychczasowych zaleceń był także, wskazywany przez KNF, brak wdrożenia do polskiego porządku prawnego wszystkich regulacji wynikających z Dyrektywy CRD IV oraz niepowołanie polskiego organu nadzoru makroostrożnościowego, który mógłby stosować dodatkowe bufory: antycykliczny, ryzyka systemowego i innych instytucji o znaczeniu systemowym.

Zakończenie

Polityka dywidendowa prowadzona przez polskie banki w latach 2011–2014, bazująca na zaleceniach KNF wynikających z przeglądu kapitałów, pozwoliła na wzmocnienie ich bazy kapitałowej, która wzrosła w tym czasie o prawie 30 mld zł, poprawiając tym samym zdolność banków do absorbowania potencjal-

nych strat (tab. 3). Sytuacja ta wpłynęła korzystnie na utrzymanie stabilności całego systemu finansowego w Polsce, a także pozwala na jego dalszy rozwój [Komisja Nadzoru Finansowego, 2014, s. 1–3].

Tab. 3. Zysk banków komercyjnych zatrzymany w bankach w latach 2011–2014

		Rok zatrzymania zysku			
		2011	2012	2013	2014
Zysk banków komercyjnych zatrzymany w bankach	jako % wypracowanego zysku w roku poprzednim	42	70	52	45
	w mld zł	4,7	10,4	7,7	6,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [Komisja Nadzoru Finansowego, Warszawa 2014a, s. 3].

Rezultatem praktycznej realizacji rekomendacji KNF był wyraźny wzrost bezpieczeństwa polskiego systemu bankowego (mierzonego np. poziomem współczynnika kapitału Tier 1) (tab. 4).

Tab. 4. Poziom współczynnika kapitału Tier 1 w polskim systemie bankowym w latach 2011–2014

Poziom współczynnika kapitału Tier 1 (w %) na koniec roku			
2011	2012	2013	2014
11,71	13,13	14,11	13,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [Komisja Nadzoru Finansowego, 2015a, s. 7].

Dostrzegając skuteczność zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego, kierowanych do polskich banków w zakresie oczekiwanej polityki dywidendowej, należy jednak podkreślić rozbieżności pomiędzy polskimi a wspólnotowymi regulacjami w tym zakresie. Przede wszystkim trzeba wskazać różnicę o charakterze systemowym, gdyż regulacje wspólnotowe opierają się na jasnym algorytmie, a polskie mają bardziej dyskrecjonalny charakter. Powodem tej sytuacji jest przede wszystkim brak wdrożenia do polskiego porządku prawnego wszystkich regulacji wynikających z Dyrektywy CRD IV, a tym samym brak możliwości nakładania na banki buforów wskazanych w tab. 1. Z uwagi na brak buforów polskie regulacje nie przewidują także konieczności przygotowania przez banki planów ochrony kapitału, które zgodnie z regulacjami unijnymi muszą być opracowane w momencie stwierdzenia niespełniania przez bank łącznego wymogu w zakresie buforów.

Reasumując, należy podkreślić, iż pomimo wskazanych powyżej rozbieżności pomiędzy polskimi ograniczeniami dotyczącymi wypłat dywidendy a rozwiązaniami wspólnotowymi, zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego kierowane do polskich banków w zakresie oczekiwanej polityki dywidendowej na przestrzeni lat 2011–2014 były skuteczne. Wdrożenie regulacji wspólnotowych, pomimo iż jest konieczne, nie powinno jednak oznaczać rezygnacji polskiego nadzoru z prowadzenia kompleksowej oceny polityki dywidendowej banków i reagowania w sytuacji, gdyby mogła ona prowadzić do osłabienia ich bazy kapitałowej. Warto zwrócić uwagę na to, iż

zatrzymanie zysku nie powinno być traktowane jako jedyna uniwersalna reakcja na wzrost ryzyka obciążającego bank. Zawsze trzeba rozważać też inne sposoby rozwiązywania tego problemu, takie jak wzmacnianie jakości zarządzania ryzykiem, stosowanie wewnętrznych limitów, zwiększanie poziomu rezerw celowych i ogólnych oraz doskonalenie wewnętrznych systemów kontroli [por. Basel Committee on Banking Supervision, s. 204]. Podwyższenie kapitału może być przy tym stosowane czasami jako środek tymczasowy, w trakcie gdy wdrażane są ostateczne rozwiązania poprawiające sytuację banku.

Bibliografia

- Basel Committee on Banking Supervision, *International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards. A Revised Framework, Comprehensive Version*, Basel 2006.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. (2013/36/UE) w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (Official Journal nr L 176 z 27 czerwca 2013 r.).
- European Banking Authority, *Capital Buffers for Addressing Market Concerns over Sovereign Exposure. Methodological Note*, 8 December 2011.
- European Banking Authority, *Recommendation on the Preservation of Core Tier 1 Capital during the Transition to the Capital Requirements Directive/Capital Requirements Regulation Framework*, EBA/REC/2013/03, 22 July 2013.
- Koleśnik J., *Adekwatność kapitałowa banków. Standardy regulacyjne*, Difin, Warszawa 2014.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Dane sektora bankowego – luty 2015*, Warszawa 2015.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Informacja o kierunkach podziału zysku za 2013 r. krajowych banków komercyjnych*, Warszawa 2014a.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Komunikat z 252 posiedzenia KNF*, Warszawa 2015.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej instytucji finansowych*, Warszawa, 28 listopada 2012.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej instytucji finansowych*, Warszawa, 10 grudnia 2013.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej instytucji finansowych*, Warszawa, 2 grudnia 2014b.
- Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, *Pismo Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Andrzeja Jakubiaka do Prezesów banków*, Warszawa, 29 grudnia 2011 r. (DNB/I/7111/4/2/11).
- Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, *Pismo Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Andrzeja Jakubiaka do Prezesów banków*, Warszawa, 21 marca 2014 r. (DRB/0735/2/1/2014).
- Zaleska M. (red.), *Europejska unia bankowa*, Difin, Warszawa 2015.

The Effectiveness of Limiting the Payment of the Dividend as an Instrument of Banking Supervisory Policy in Poland

This article makes a critical analysis of Polish restrictions on the payment of dividends against the Community solutions, including the effectiveness of the Polish Financial Supervision Authority recommendations addressed to Polish banks in terms of the expected dividend policy. According to the author, there are significant discrepancies between the Polish and the EU regulations in this field. They are systemic in nature since the Community rules based on a clear algorithm and the Polish ones are more discretionary.

The author emphasizes, however, that despite the identified discrepancies, the Polish Financial Supervision Authority recommendation addressed to the Polish banks in terms of the expected dividend policy for the years 2011–2014 was effective and allowed the banks to strengthen their capital base, thereby improving their ability to absorb potential losses.

Skuteczność ograniczenia wypłaty dywidendy banków jako instrumentu polityki nadzorczej w Polsce

W artykule została dokonana krytyczna analiza polskich ograniczeń dotyczących wypłat dywidendy na tle rozwiązań wspólnotowych, w tym skuteczności zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego kierowanych do polskich banków w zakresie oczekiwanej polityki dywidendowej. Zdaniem autora istnieją istotne rozbieżności pomiędzy polskimi a wspólnotowymi regulacjami w tym zakresie. Mają one przy tym charakter systemowy, gdyż regulacje wspólnotowe opierają się na jasnym algorytmie, a polskie mają bardziej dyskrecjonalny charakter. Autor podkreśla jednak, iż pomimo zidentyfikowanych rozbieżności zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego kierowane do polskich banków w zakresie oczekiwanej polityki dywidendowej na przestrzeni lat 2011–2014 były skuteczne i pozwoliły na wzmocnienie bazy kapitałowej banków, poprawiając tym samym ich zdolność do absorbowania potencjalnych strat.